PRESSEMEDDELELSE • Dansk Elefantgræs Forening

Elefantgræs overgår brak: Bæredygtig nøgle til den nye kvælstofregulering

Dato: 4. september 2026

Nye beregninger udført med NUAR beregneren dokumenterer, at den flerårige afgrøde elefantgræs reducerer nitratudvaskningen markant mere end traditionel brak – samtidig med at landmanden bevarer en værdifuld biomasseproduktion.

Implementeringen af den skærpede danske kvælstofregulering presser landbruget til at finde effektive virkemidler til at reducere kvælstofudledningen til vandmiljøet. Mange bedrifter ser sig nødsaget til at udtage produktiv landbrugsjord og udlægge den i brak. Nye tal viser dog, at der findes et langt mere effektivt og økonomisk bæredygtigt alternativ: **Elefantgræs**.

Nitratudvaskning fra rodzonen for afgrøder ved Thise (JB4-jord, kg N/ha):

3 kg	11 kg	48 kg
Elefantgræs (ugødet)	**Brak (ugødet)**	**4 marks sædskifte (161 kg N/ha)**
Laveste udvaskning	Ca.3½ × højere end elefantgræs	Vinterhvede -> vinterhvede m. efterafgrøde ->vårbyg -> vinterraps

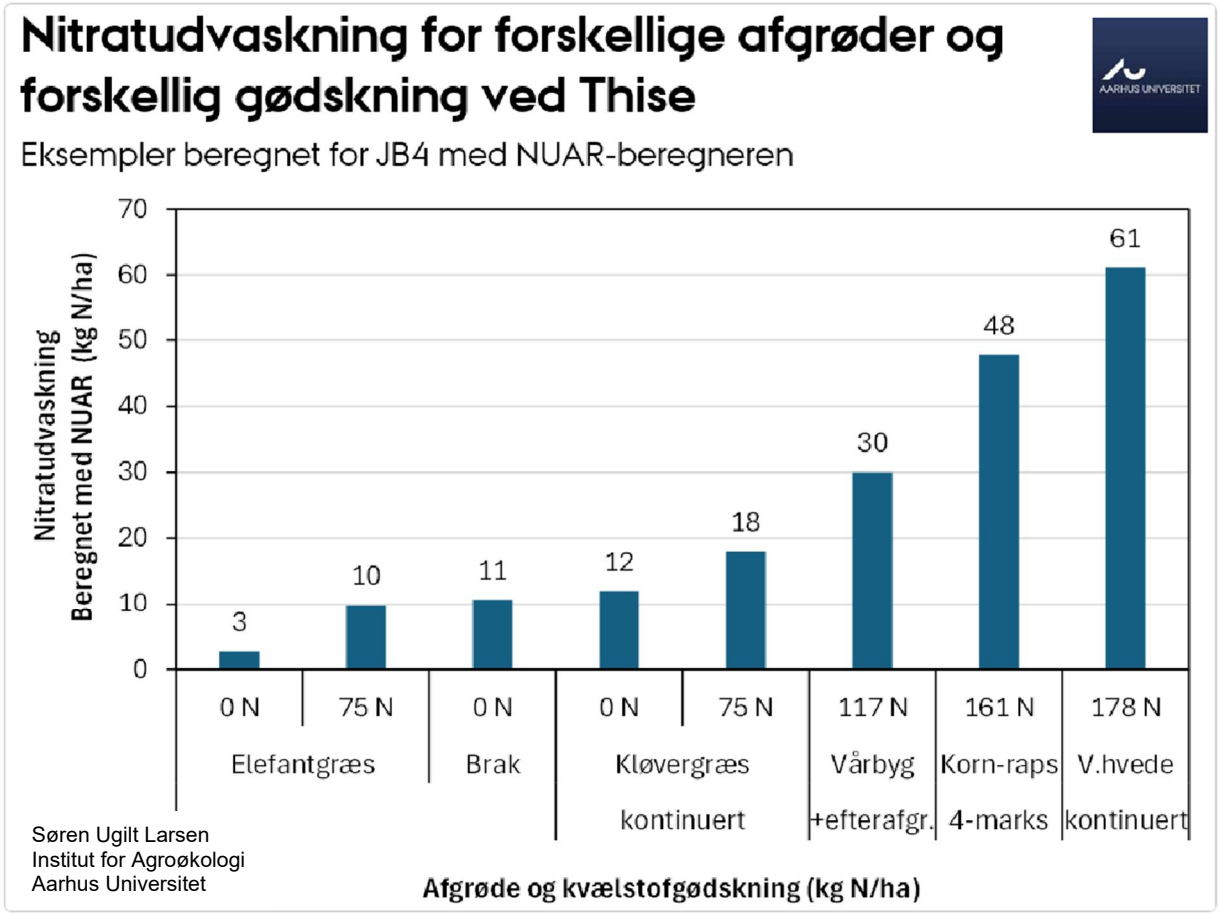
.

Beregningseksempler udført med NUAR-beregneren

Beregningseksemplerne udført med NUAR-beregneren for JB4-jord ved Thise slår fast, at elefantgræs præsterer overlegent i forhold til udvaskningsreduktion:

- **Elefantgræs slår brak:** Ved ugødet drift (0 N) udvasker elefantgræs kun **3 kg N/ha** mod **11 kg N/ ha** fra brak. Det er en reduktion på over 70% i forhold til brak.
- **Effektiv selv ved gødskning:** Tildeles elefantgræs 75 kg N/ha, som er normen, er udvaskningen fortsat kun **10 kg N/ha** – hvilket stadig er lidt lavere end ugødet brak.
- **Stor kontrast til traditionelle afgrøder:** Til sammenligning udvasker vårbyg med efterafgrøder **30 kg N/ha**, et 4-marks sædskifte med korn/raps **48 kg N/ha**, og kontinuerlig vinterhvede hele **61 kg N/ha**.

- **Hvad er NUAR-beregneren?**
  - NUAR står for: Ny Udledningsbaseret ArealRegulering
- **Hvem står bag?**
  - Beregneren er udviklet i et projekt ledet af forskere fra Institut for Agroøkologi på Aarhus Universitet og med deltagelse af Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet og SEGES Innovation.
- **Hvad er det?**
  - Det er et værktøj som beregner kvælstofudvaskningen fra rodzonen på den enkelte mark, og som vil blive anvendt i den nye kvælstofregulering.
- **Hvorfor er det nyt**
  - Reguleringen i dag er på bedriftsniveau og generel. NUAR-beregneren giver mulighed for en mere bedriftsnær regulering på markniveau, hvor effekterne differentieres efter lokale forhold (klima og jordtype) og management (afgrødevalg og gødskning)

BEMÆRK AT DISSE TAL ER UDVASKNING FRA RODZONEN. DVS. AT RETENTIONEN FRA AKTUELLE MARKER VIL RESULTERE I FORSKELLIGE UDVASKNINGER TIL VANDMILJØET, MEN GROFT SAGT, VIL FORSKELLENE MELLEM AFGRØDERNE VÆRE DE SAMME

Aktiv biomasseproduktion frem for passiv braklægning

Den markante reduktion skyldes elefantgræssets dybe, flerårige rodsystem og høje optag af næringsstoffer, som effektivt forhindrer kvælstof i at sive ned til grundvand og ud i vandløb – også i vinterhalvåret.

Hvor traditionel braklægning efterlader jorden ude af drift uden indtjening, producerer elefantgræs store mængder anvendelig biomasse. Denne biomasse kan benyttes til vedvarende energi, strøelse, byggematerialer og pyrolyse (biokul). Derved opnås både opfyldelse af kvælstofkravene og en aktiv grøn værdikæde.

> *Tallene viser tydeligt, at vi ikke behøver at lukke ned for produktionen for at skåne vandmiljøet. Elefantgræs løser kvælstofproblemet bedre end brak, samtidig med at vi producerer grøn biomasse til fremtidens materialer og energi."*

Klar opfordring til beslutningstagere

Med den nye kvælstofregulering bør landbrugsrådgivere og myndigheder i højere grad fremme plantning af flerårige energiafgrøder som elefantgræs som et godkendt og prioriteret virkemiddel i de lokalt tilpassede arealstrategier.

Pressekontakt & yderligere Information - Jens Bonderup Kjeldsen, Formand Dansk Elefantgræs Forening